

Vasa Textilfrg. (3.1)				16. Foto ☒	17. Mikrosk. ☒	18. Primus ☒	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
14. Dokumenterad av Josefin Lindegren och Anna Silwerulv				15. Datum 10 mars, 2021				
19. Fyndplats							13. Benämning	
Däck ÖB	Sida BB	Balk 2-3	Kontextgrupp ÖB10				Byxa	
20. Teknik								
20.1 Teknik/bindning Vävt, tyg, tuskaft, 1/1			20.2 Trådsystem 1 (trs 1) Garn nr: 1 Täthet (tr/cm): 8-10			20.2 Trådsystem 2 (trs 2) Garn nr: 2 Täthet (tr/cm): 7-9		
20.3. Garn			Garn 1: [Median]	Garn 2: [Median]	Garn 3: [Median]			
Fibermaterial:			Ull		Ull		--	
Fibergrovlek (µm):			[]		[]		[]	
Garngrovlek (mm):			0,60-0,94 [0,67]		0,66-1,06 [0,99]		[]	
Antal trådar:			1		1			
Spinnriktning:			S		S			
Spinnvinkel (grader):			16,86-29,53 [25,98]		10,22-22,24 [11,69]		[]	
Tvinningsriktning:			-		-			
Tvinningsvinkel (grader):			-		-		[]	
Färg:			Rödlila, original		Rödlila, original		--	
21. Dimensioner på största fragmentet					Fragmentnummer: 1			
Längd (mm): 388			Bredd (mm): 209			Tjocklek (mm): 1,6		
22. Fragmentinformation (ange fragmentnr. i respektive ruta) --								
avtryck 1, 3, 4	beh./impregnerad	formad ev. 3, 4, 6, 7	har dekor 1, 3	hål (ej söm)	högglossig ull			
konkretion	lagning	lim o dyl. (original)	Rostimpregnerad 1, 3					
salt	slitage av användn.	stadvikt	Rest av annat mtrl./ovanligt mtrl. Extra intressant? Kryssa i rutan 1, 3-7 Bastfiber på ytan ☐					
sömrest 1, 3-22	tillskuren 1, 3-22	vikt/veck 1, 3, 4	Rest av annat mtrl./ovanligt mtrl. Extra intressant? Kryssa i rutan 1, 3, 4, 6, 9, 11 Silkesfiber på ytan ☐					
vävavvikelse	ytbehandlad 1~300	är dekor	Rest av annat mtrl./ovanligt mtrl. Extra intressant? Kryssa i rutan 1, 3, 4 Ullfiber på ytan ☐					
23. Association								
23.1 Andra delar								
23.2 Relaterade fynd (för typnumret) Fnr 08680 tunna. Fnr 14398f: 10.4:5-16 (brickvävda band), 10.9, 10.10, 10.11 (tuskaftsvävd bastfiber och silke). Fnr 14398d: 10.4:1-4 (brickvävda band), 10.5:1-2 (silkestråd).								

Vasa Textilfrg. (3.1)	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
24.1 Beskrivning (fritext)		
<p>Sammanfattning</p> <p>Över 300 fragment av ull vävt i tuskaft. Fragmenten har utgjort fram- och baksidan av ett byxben. Färgen är rödlila, original. Textilien är ytbehandlad, förmodligen valkad eller ruggad och överskuren. Fragmenten har en mörkare rödlila, ibland brun kort lugg bevarad fläckvis på båda sidorna men främst på sida B. Den rödlila luggen är så pass tät att bottenväven är svår att urskilja där den är bevarad. På de partier där luggen försvunnit är fibrerna relativt stökiga vilket gör det svårare att få en tydlig mätningar av garnens grovlek och spinnvinkel. På partierna utan lugg är textiliens färg ljusare grålila. Samtliga fragment är mycket uttunnade, sköra och de fäller en stor mängd fibrer vilket gör det svårt att hantera de på ett hållbart sätt. 14398f innehåller ett stort antal mycket små fragment och fibrer av typen 10.8 men är så pass fragmentariska att de inte kunnat räknas. Fyndet innehåller även ett stort antal små fragment som innehåller unik information så som stygnhål, sömrester, tillskurna kanter och veck. De fragment som har spår av veckning har troligen suttit ihop med byxlinningen. Det flesta fragment går dock inte att avgöra var de har suttit på byxorna.</p> <p>På två av fragmenten finns brickvävda silkesband fastsydda med en tvåtrådigt silkestråd (10.4). På sida B finns det i stort på sätt samtliga fragment fiberrester och/eller fragment av vävda textilier av bastfiber, silke 10.9, 10.10 och 10.11.</p> <p>Textiliens trådtäthet är mycket jämn till antalet i båda trådriktningar vilket gör det delvis svårbedömt att avgöra vad som är trs 1 och trs 2. Däremot har det ena trådsystemet ett garn som är något grövre och lösare spunnet vilket visuellt skapar en randeffekt, detta har kategoriserats som trs 2. Detta innebär att trots att trådtätheten i trs 1 och trs 2 i princip är densamma uppfattas tyget inte visuellt som jämnt utan randigt pga det grövre garn 2 i trs 2. Det framstår som att trs 2 konsekvent löper längs byxfragmenten och trs 1 löper tvärs över .</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (6.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>Undersökningen med Nikonmikroskop visar att textiliens fibersammansättning består till störst del av ljuslila fibrer, röda fibrer och djupt vinröda fibrer, men även ljusa nästan silvergrå samt enstaka mycket ljust brungula fibrer.</p> <p>De ljuslila fibrerna är troligen skadade då det är synligt på flera av dessa fibrer en övergång mellan den tydligt röda färgen och den ljuslila färgen. Denna övergång från rött till ljuslila är även synligt i fiberändar där fibern har gått sönder. De röda fibrerna är mellanröda, vissa något mörkare, ljuset slår i mikroskopet så att de delvis ser mörkt klarröda ut. Det är troligt att de fibrer som är helt silvergrå även är skadade. Det finns även breda och skålformade fibrer, vilket möjligen är täckhår. Mikroskopbilderna tagna med Nikon visar en tråd av garn 1 med både ljust silvriga och mörkröda fibrer samt dessa skålformade mörkröda fibrer där mitten, dvs det som sjunkit ned, är ljusare rött. Mikroskopundersökningen visar även att textilien innehåller en stor mängd saltkristaller.</p> <p>Fragmentinformation</p> <p>8:1</p> <p>Fragmentet har ursprungligen utgjort delar av sidsömmen på ett byxben. Fragmentet har en tillskuren kant, ca 333 mm, med spår av söm i form av stygnhål (söm 1) samt en bevarad sömsmån som är vikt mot sida B. Sömmen har även delvis bevarad sytråd av bastfiber. Längs kanten på sida A sitter två brickvävda band av silke fastsydda med 5-6 mm. mellanrum, det yttersta ca 5-7 mm. in från kanten (10.4:5-7). Banden är ca 3-4 mm. breda. Banden är fastsydda med en ljusbrun 2-trådig silkestråd (söm 2 och söm 3). Där det innersta bandet idag har lossnat från väven finns en fördjupning, ett avtryck i textilien är det ursprungligen suddigt. Fragmentet kan tidigare ha varit vikt vid den ena kortsidan.</p> <p>Sida A har en stor mängd små garnrester av både bast, silke och ull. På sida B finns rester av tre olika typer vävda textilier av bastfiber och silke (10.9, 10.10 och 10.11), vilket troligen har utgjort foder, mellanlägg eller liknande. Det finns även ett stort antal trådrester från 10.9 och/eller 10.10 spritt över ytan på sida B. Ett litet tuskaftsvävt fragment av brun ull ligger löst på sida B.</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>På båda fragmentets båda sidor finns flera metallavtryck. Däribland ett smalt avlångt gult metallavtryck synligt på båda sidor. Avtrycket är troligen från ett metallföremål, så som en syl, som funnits i tunnan och legat emot textilien.</p> <p>8:2 Ett mindre fragment som lossnat från 8:1.</p> <p>8:3 Fragmentet består av delar av en veckad midja och sidsömmen på ett byxben, motsvarande sida till 8:1 och har troligen varit sammanfogad med sidsömmen på 8:1. Fragmentet har två tillskurna kanter med spår av sömnad. Den ena kanten är tillskuren längs trs 1 och har utgjort midjan. Kanten har dels bevarade veck och dels avtryck i textilien efter veck. Den veckade kanten har spår av söm i form av stygnhål och fragmentariska trådresten (söm 1). Vecken har format och böjt kanten, troligen för att passa midjan. Detta har resulterat i att tråddriktningen i framförallt trs 2, men även trs 1, löper i flera vinklar och bitvis vågigt utefter hur textilien är veckad. Den andra kanten är tillskuren längs trs 2 med en lägnsgående söm, sidsömmen, som består av stygnhål, bevarad sytråd och en delvis bevarad sömsmån vikt mot sida B (söm 2). Ca. 73 mm. innan sidsömmen tar slut och övergår i midjesöm är textilien inte tillskuren i tråddriktningen utan lutar något snett inåt. På detta parti har textilien brustit där sidsömmen suttit. Däremot finns det ett ljust avtryck efter ytterligare en söm som följer denna lutning.</p> <p>Likt fragment 8:1 har även 8:3 två brickvävda band av silke fastsydda längs sidsömmen på sida A med 6 mm. mellanrum, det yttersta ca 6-8 mm. in från kanten och det inre 16-18 mm. från kanten (10.4:8-16). Banden är fastsydda med en beigebrun 2-trådig silkestråd (söm 3 och söm 4). De två banden är delvis mycket fragmentariska och har gått sönder i två resp. sju delar. Längst upp mot midjesömmen där sidsömmen lutar inåt finns även ljusa avtryck från de två banden som följer samma vinkel. Sidsömmens kant är mycket skör och har brustit helt på fyra partier där delarna endast hålls ihop av den 2-trådig silkestråden som använts för att fästa banden.</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>På sida A finns tre partier med metallavtryck. Varav ett tydligt gult avtryck som är smalt, avlångt till formen och löper från sidsömmen tvärs över banden och textilien.</p> <p>Metallbeläggningen är relativt tjock. Metallavtrycket överensstämmer väl med det gula avtrycket på 8:1 både till form och placering på byxbenet. Det kan komma från samma metallföremål.</p> <p>På sida B finns två tuskaftsvävda fragment av bastfiber, en stor mängd rester av bastfiber och basttråd samt mycket små fragment över hela fragmentets sida B, kan vara 10.10. På samma sida finns även ett stort antal små fragment av 10.8 varav ett endast är en söm med tre stygnhål. Det finns även små rester av silket från banden och silkestråden som de sytts fast med.</p> <p>Nedanför midjesömmen finns tre runda avtryck i form av bristningar i textilien, endast två av de är synliga på sida B. Avtrycken syns med ljusbord, dvs. med ljus underifrån. Troligen kommer avtrycken från tre knappar som legat mot textilien.</p> <p>8:4</p> <p>Fragmentet har ursprungligen utgjort ett byxbens nedre del, däribland en delvis bevarad nederkant, en innerbenssöm och delar av en grensöm. Samma sida av byxbenet som 8:3. Fragmentet har tre tillskurna kanter. Byxbenets nederkant, ca 140 mm, som är något formad med spår veckning och söm i form av stygnhål (söm 1), en kant tillskuren på skrädden, innerbenssöm, ca 293 mm med stygnhål i en enkel hålråd (söm 2) som har brustit helt på mitten och en kant är tillskuren med en svag inåtlutande kurva längs trs 2 och något vikt mot sida B med spår av kaststygn, grensöm, ca 27 mm (söm 3).</p> <p>Textilien har brustit på ett flertal platser över hela fragmentet. Det löper bristningar i trådriktning från söm 1 och upp i fragmentet. Textilien har även brustit nästan helt från mitten av söm 2 och uppåt i trådriktningen. Dessa brustna kanter ligger delvis omlott och hålls ihop enbart av ullfibrerna som hakat i varandra.</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>På sida A ligger flera mindre fragment löst på ytan av samma typ, 10.8. Det finns även en mängd rester av andra fibrer och garner av både ull, bast och silke. På sida B finns ett flertal vävda fragment (ev. 10.10), troligen foder eller mellanlägg. Likt sida B på 8:1 finns även här spår av 10.9 och 10.10 spridd över hela fragmentets yta i form av bastfiber och mindre trådrester vilka är synliga i mikroskop.</p> <p>Fragmentets utformning, tillskärning och sömnad av söm 2 och söm 3 speglar fragment 8:5 exakt. Man har troligen vikt tyget dubbelt då kanterna är så lika att de förmodligen är tillskurna samtidigt. Fragment 8:4 och 8:5 har således varit ihopsydda med varandra.</p> <p>8:5</p> <p>Fragmentet har ursprungligen utgjort delar av ett byxbens innerbenssöm och delar av en grensöm på samma sida av byxbenet som 8:1. Fragmentet har två tillskurna kanter i vinkel till varandra. Den ena kanten är tillskuren på skrådden, innerbenssöm, ca 115 mm, med stygnhål i en enkel hålråd (söm 1) och den andra kanten är tillskuren med en svag inåtlutande kurva längs trs 2, grensöm, mäter ca 57 mm (söm 2). Sömmen har spår av kaststygn och en bevarad sömsmån vikt mot sida B, ca 2 cm. Den vikta sömsmånen har vågformade avtryck efter kaststygn samt ljusbruna rester av ett annat material, troligen bastfiber från ett mellanlägg och/eller foder. Det finns även rester av bastfiber på fragmentets övriga yta, troligen av samma typ som 10.9 och/eller 10.10.</p> <p>På sida B finns ett mindre gult metallavtryck.</p> <p>Fragmentets utformning, tillskärning och sömnad speglar fragment 8:4 exakt. Man har troligen vikt tyget dubbelt då kanterna är så lika att de förmodligen är tillskurna samtidigt. Fragment 8:4 och 8:5 har således varit ihopsydda med varandra.</p> <p>Det är på detta fragment som mätningar av garngrovlek och spinnvinkel för typ 10.8 är gjorda.</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>8:6</p> <p>Fragmentet har troligen utgjort en del av en byxlinning som varit sammanfogad med byxornas veckade midja. Fragmenten är smalt och avlångt, mäter ca 277x58 mm (mätt där fragmentet är som längst resp. bredast). Båda kortsidorna på fragmentet har brustit men är i den ena delvis tillskuren och kilformad. Själva "udden" på kilen har lossnat från fragmentet, detta är troligen fragment 10.8:7. Fragmentet har ev. varit formad och böjd vid det smalare, kilformade partiet vilket även är synligt genom den ändrade vinkeln på trådriktningen i trs 2.</p> <p>Fragmentet har tre tillskurna kanter med spår från fem sömmar. Kant 1 är tillskuren längs trs 2 och mäter ca 248 mm. Kanten har stygnhål och fragmentarisk sytråd, en bevarad sömsmån, ca 4-5 mm, samt ljust avtryck där sömmen suttit (söm 1). Kant 2 är tillskuren på skrådden, ca 68 mm. och skapar fragmentets kilform. Kanten har en bevarad sömsmån vikt mot sida B, ca 2 mm. och rester av kastsöm (söm 2). Kant 3 börjar där kant 2 slutar. Kant 3 är tillskuren längs trs 2 och löper därmed parallellt med kant 1, ca 200 mm. Kanten har bevarade stygn, stygnhål och avtryck efter sömmen samt en sömsmån (söm 3). På sida B ligger ett mindre tuskaftsvävt fragment av bastfiber av typen 10.10 vilket troligen varit foder eller mellanlägg. Spår av ytterligare två sömmar finns parallellt innanför söm 1 resp. söm 3 (söm 4 och söm 5). Detta kan vara spår av stygn som använts för att fästa ned ett foder och/eller mellanlägg. På sida B ligger även ett mindre löst fragment av samma typ (10.8).</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>8:7</p> <p>Fragmentet har ursprungligen suttit ihop med 8:6 och utgjort spetsen på samma del av byxlinning. Fragmentet är kilformat med två kanter som har spår av sömmar. Den ena kanten har troligen brustit där en söm tidigare suttit (söm 1) vilket innebär att både sömsmån och stygnrester är borta. Den andra kanten är tillskuren och vikt mot sida B. Kanten är vågformad och har välbevarade kaststygn runt kanten, syns tydligast på sida B (söm 2). Längre in på fragmentet finns ytterligare spår av sömmar i form av stygnhål med trådrester i hålen, troligen sömmar som fäst ned mellanlägg och/eller foder.</p> <p>Fragmentet har en brusten kant där det tidigare har suttit ihop med 8:6. Fragmentet har även brustit längs trs 1 och hålls enbart ihop av en grövre tråd från trs 2. Detta är samma grövre tråd av garn 2 som sedan fortsätter i 8:6 vilket visar hur fragmenten tidigare suttit ihop.</p> <p>Fragmentet är rödlila till färgen, speciellt på sida B, men är något mörkare i färgen där den brustit och tidigare suttit ihop med 8:6. Denna mörkare färg överensstämmer med färgen på 8:6. 8:7 kan ha legat vikt mot 8:6 varför de brustit och den rödlila färgen blivit bättre bevarad på 8:6. Liksom fragment 8:6 är även detta fragment något formad och har en böjd form.</p> <p>På sida A finns ett mindre tuskaftsvävt fragment av bastfiber (10.9).</p> <p>8:8</p> <p>Ett mindre fragment med en tillskuren kant med sömrester. Fragmentet har troligen utgjort en del av innerbenssömmen på byxorna. Möjligen längs samma söm som fragment 10.8:5. Dokumentation ej komplett.</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>8:9</p> <p>Ett fragment som troligen tillhört byxans nederkant. Fragmentet har en tillskuren kant som är något formad och har en böjd form, detta är även synligt i de varierande vinklarna i båda tråddriktningarna. Längs den tillskurna kanten löper två sömmar, en 1-2 mm. från kanten (söm 1) och en 5-6 mm. från kanten (söm 2), båda med trådrest. Där sömmarna suttit är textilen ljusare i färgen. Kanten har brustit på flera partier längs trs 2 där sömmen suttit. Kanten kan ha varit veckad. På sida A finns en mindre fiberrest av ett ljusbrunt silke som troligen är av samma typ som i de brickvävda banden (10.4).</p> <p>Fragmentet har ev. tillhört samma nederkant på byxorna som 10.8:10-11.</p> <p>8:10</p> <p>Ett mindre fragment som troligen tillhört byxans nederkant. Fragmentet har en tillskuren kant som är något formad och har en böjd form, detta är även synligt i de varierande vinklarna i båda tråddriktningarna. Längs den tillskurna kanten löper två sömmar, en ca 4 mm. in från kanten (söm 1) och en ca 7 mm. från kanten (söm 2), båda med trådrest. På sida A är textilen ljusare och tydligt rödlila till färgen med lite lugg bevarad. Där sömmarna suttit är textilen desto ljusare på sida A. På sida på B är textilen mörkare till färgen och har en tät, bevarad lugg.</p> <p>Fragmentet har ev. tillhört samma nederkant på byxorna som 10.8:9 och :10.</p> <p>8:11</p> <p>Ett fragment som troligen tillhört byxans nederkant. Fragmentet har en tillskuren kant som är något formad och har en böjd form, detta är även synligt i de varierande vinklarna i båda tråddriktningarna. Längs den tillskurna kanten löper två sömmar, en ca 1,5-3 mm. in från kanten (söm 1) och en ca 5,5-7 mm. från kanten (söm 2), båda med trådrest. Det finns även större stygnhål som löper diagonalt i mitten av fragmentet längs trs 2 (söm 3), dessa liknar de fästningsstygn som använts för att fästa de brickvävda silkesbanden längs byxornas sidsömmar på 10.8:1 och 10.8:3. Vid detta parti har textiliens lugg nötts borta och färgen är ljusare. Detta kan vara spår av ett veck eller avtryck från band som suttit där. På sida A finns även fiberrest av ett ljusbrunt silke som troligen är av samma typ</p>		

Vasa <i>Extra fritextsida (F.1)</i>	12. Typ:fragment 10.8:1~300	11. Fyndnummer inkl. ask ID 14398f
<p>som i de brickvävda banden (10.4). Fragmentet har ev. tillhört samma nederkant på byxorna som 10.8:9-10.</p> <p>8:12-16 Små fragment med tillskärning och spår av sömnad. Dessa har troligen utgjort nederkanten på byxbenets ena sida (dvs. motsatt sida till 8:9-11).</p> <p>8:17 Ett fragment men tillskärning och spår av sömnad. Troligen har fragmentet utgjort övergången mellan nederkanten och sidsömmen på byxbenets ena sida (samma som 8:12-16).</p> <p>8:18-20 Mindre fragment med diagonalt löpande, större stygnhål mitt på fragmenten. Troligen är detta från att banden varit fästa här. Det sitter även fast en mycket litet ljusbrunt fragment av silke i 8:19.</p> <p>8:21-22 Små fragment med tillskärning och spår av sömnad. Det är inte klart var dessa delar har suttit på byxorna.</p> <p>8:23~300 Fragment ut av flera storlekar som utgör midjan och de inre delarna av byxbenen.</p>		